BREU ANÀLISI DE LA PARTICIPACIÓ DELS ESTUDIANTS EN LA PRESA DE DECISIONS A EUROPA

Juliol de 2012

Amb aquest document el CEUCAT vol posar de manifest la conveniència de què la Ponència reconsideri la seva postura i defensi la necessitat de la presència dels estudiants al govern de la universitat. No es tracta doncs, d'un anàlisi exhaustiu de l'informe sobre governança que va presentar la ponència el passat dia 3 de juliol.

El marc legal i institucional

L'EEES reconeix els estudiants com a membres de ple dret de la comunitat universitària i preveu la seva participació en l'organització i els continguts educatius de les universitats i en les activitats d'altres institucions d'educació superior. [1]

El Comunicat de Berlín, el Comunicat de Bergen i el Comunicat de Lovaina recullen explícitament la necessitat de promoure la total participació dels estudiants; la Constitució Espanyola, la LUC i la LOU inclouen articles en aquest sentit; i, finalment, els Estàndards i directrius per a l'assegurament de la qualitat en l'Espai Europeu d'Educació Superior requereixen la implicació dels estudiants en universitats i agències, així com la seva participació en els processos d'avaluació de la qualitat d'aquestes institucions.

També l'Estatuto del Estudiante Universitario va suposar un pas endavant en reconèixer aquesta participació, i la proposta que aquí es presenta devalua tant la qualitat de la participació (excloent als estudiants en alguns dels òrgans més importants) com en quantitat (reduint el % de representació en la presa de decisions del que es proposa com a Senat).

Els estudiants a Europa. Alguns referents.

Hem volgut fer una anàlisi d'alguns dels models europeus en quan a representació estudiantil i en ells podem observar la presència de representants dels estudiants en tots els òrgans de govern. A continuació en podem veure alguns dels exemples:

La Universitat de Bergen (Noruega) esta organitzada en una Junta de Govern (*The University Board*) formada per 10 membres: rector, personal acadèmic (2), PAS (1), membres externs (4) i estudiants (2). [2]

[1] Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari Català. Implicació dels estudiants en la qualitat de la Universitat. http://www.aqu.cat/estudiants/implicacio.html#a2
[2] The University Bord of Bergen University. http://www.uib.no/about/organisation/the-university-board

També a Noruega, la Universitat d'Oslo, presenta un sistema similar amb 11 membres formant la Comissió o Junta de Govern (*University Board*) : rector, personal acadèmic investigador (3), PAS (1), membres externs (4) i estudiants (2). [3]

La Universitat de Cambridge (Anglaterra) compta amb un Consell (*The Council*) format per 21 membres: rector (*Chancellor*), vicerector, 4 degans, 4 PDI, 8 membres de la casa regent (que inclouen personal extern) i 3 estudiants, un dels quals ha de ser alumni. [4]

A Finlàndia, la Universitat de Helsinki, el col·legi Universitari (*The University Collegium*) està format per 50 membres: 20 PDI, 15 personal d'educació i recerca i 15 estudiants (escollits cada dos anys). [5]

A França, la Université Paris-Sorbonne compta amb 5 estudiants en el seu Consell d'Administració[6], juntament amb PDI (14), PAS (3) i persones externes (7). En total 29 membres.

Per posar un altre exemple amb una major implicació, a la Universitat de Perpinyà (França) els estudiants tenen representants electes elegits pel Consell de l'Estudiantat a tots els òrgans de decisió. A més a més, el coordinador escollit entre els estudiants esdevé el vicepresident (vicerector) d'Estudiants que forma part del Consell de Direcció. [7]

Els estudiants i la qualitat del sistema universitari

Quant a la qualitat dels ensenyament, les Agències per a l'assegurament de la qualitat de al comunitat europea estan fent una aposta molt important en la implicació dels estudiants en les avaluacions.

L'Agència de Garantia de Qualitat d'Anglaterra (QAA) ha donat als estudiants una major responsabilitat en l'avaluació de la qualitat de l'educació superior del Regne Unit. Anthony McClaren, director executiu de la QAA, manifesta que cada comissió de QAA inclou ara un estudiant, i el seu consell d'administració disposa de dos estudiants. [8]

L'ANECA ha modificat recentment els seus estatuts per incorporar estudiants al seu patronat[9]. I a Catalunya, l'AQU està preparant una modificació de la seva llei en aquest sentit, per incorporar estudiantat al seu consell de direcció. Això, fruit de les recomanacions de l'ENQA arrel de les avaluacions internacionals[10] que va realitzar-se el 2007 i al 2012.

Així doncs, les institucions que vetllen per la garantia de la qualitat al sistema universitari aposten clarament per la participació dels estudiants no només a les avaluacions sinó també als seus òrgans de direcció.

---

[3] The University Bord of Oslo University. http://www.uio.no/english/about/organisation/management/board/
[4] The Cambridge University: http://www.cam.ac.uk/univ/works/council.html
[5] The Helsinki University. http://www.helsinki.fi/administration/collegium.htm
[6] Université Paris-Sorbonne http://www.paris-sorbonne.fr/l-universite/administration/direction-poles-et-services/les-conseils/article/conseil-d-administration-ca
[7] L'Université de Perpignan- Via Domitia. http://www.univ-perp.fr/fr/presentation/Administration.html
[8] http://www.qaa.ac.uk/Pages/default.aspx
[9] http://www.aneca.es/ANECA/Estructura/Patronato
[10] http://www.aqu.cat/aqu/actualitat/noticies/21710618.html

L'estudiantat, un valor afegit

La participació dels estudiants en òrgans de govern i gestió tant d'universitats, com d'agències de qualitat i d'altres organismes aporten un important valor afegit. Molt resumidament, aquesta presència de l'estudiantat permet:

1. que les propostes que arriben als òrgans de govern puguin ser avaluades sistemàticament des del nostre punt de vista, com a part afectada, aportant una visió diferent (propera a les aules) i aportant valor afegit a les propostes
2. que els universitaris siguem una part compromesa de la universitat, i treballem per millorar-la (lluny d'ésser simples usuaris d'un servei)
3. que els interessos, preocupacions i opinions de l'estudiantat arribin de forma efectiva als òrgans de govern i a través d'uns canals de comunicació clars
4. que la universitat també formi als estudiants en aspectes transversals importants com són el lideratge, la cooperació i treball en equip, la negociació, l'expressió en públic, l'argumentació, etc.

Conclusió

Els estudiants, com a membres de la comunitat universitària, formem part dels òrgans de decisió en moltes de les universitats i agències europees, i en d'altres s'està duent a terme un profund debat per tal d'incorporar-los.

En definitiva, en resum i per tot l'indicat anteriorment, defensem fermament que en benefici tant de la pròpia universitat com del sistema universitari i de l'estudiantat cal que els estudiants formin part dels òrgans de govern i gestió de les universitats, així com de les agències i els òrgans de coordinació del sistema universitari català.

I per aquest motiu, fem arribar aquest document a la ponència i a la comissió, desitjant que escoltin i facin seva aquesta visió.